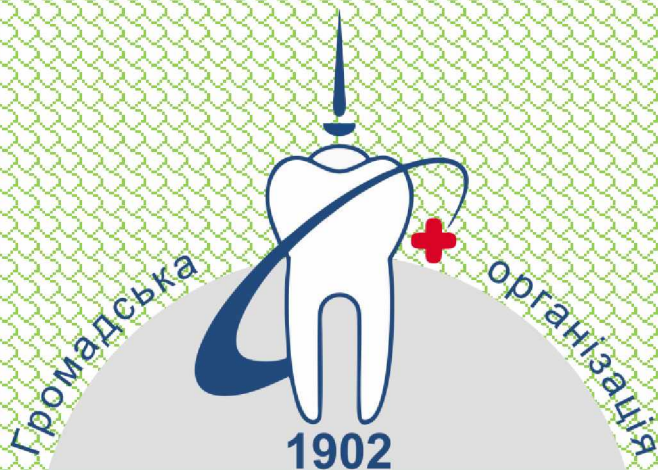

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ГО «ХАРКІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ВІДДІЛЕННЯ
АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ»**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
СТОМАТОЛОГІЧНОЇ
ОСВІТИ, НАУКИ ТА
ПРАКТИКИ**

Харків 2021

ХАРКІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ВІДДІЛЕННЯ

АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ГО «ХАРКІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ВІДДІЛЕННЯ АСОЦІАЦІЇ
СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ»

***СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ПРАКТИКИ***

Збірник наукових праць

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ПРАКТИКИ»
Харків, 16-17 квітня 2021 р.**

Харків
2021

Редакційна колегія: проф. М.А. Георгіянц, проф. М.В. Маркова,
д.мед.н. А.Ю. Ніконов (відповідальний редактор), доц. А.М. Каафарані,
доц. К.В. Жуков (відповідальний секретар), проф. Є.М. Рябоконь,
ас. Б.Г. Бурцев (технічний секретар)

Рецензент: професор Г.П. Рузін – професор каф. хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Харківського національного медичного університету; професор В.І. Гризодуб – зав. каф. ортопедичної стоматології № 1 Харківської медичної академії післядипломної освіти МОЗ України.

Сучасні тенденції та перспективи розвитку стоматологічної освіти, науки та практики: Зб. науч. праць. – Харків: ФОП Бровін О.В., 2021. – 132 с.

Автори виражають подяку за допомогу в публікації збірки ГО «Харківське обласне відділення Асоціації стоматологів України» (Президент – професор Є.М. Рябоконь)

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 7.67. Тир. 200 прим. Зам. № 381-21.
Підписано до друку 17.06.2021. Папір офсетний.

Надруковано з макету замовника у ФОП Бровін О.В.
61022, м. Харків, вул. Трінклера, 2, корп.1, к.19. Т. (066) 822-71-30
Свідоцтво про внесення суб'єкта до Державного реєстру
видавців та виготовників видавничої продукції серія ДК 3587 від 23.09.09 р.

СТИЛЬ®
ИЗДАТ
ТИПОГРАФИЯ
www.stil-izdat.com

Соколова І.І., Герман С.І., Томіліна Т.В., Савельєва Н.М., Марковська І.В., Скидан К.В. Досвід використання дистанційних технологій на етапі післядипломної освіти	92
Старікова С.Л., Куцевляк В.І., Старіков В.В. Дослідження біосумісності Nd-Fe-B магнітів.....	94
Сулим Ю.В., Петришин О.А. Використання стоматологічних плівок для контрольованого введення лікарських засобів при лікуванні пародонтитів.....	96
Ткаченко П.І., Лохматова Н.М., Білоконь С.О., Доленко О.Б., Попело Ю.В., Коротич Н.М., Резвіна К.Ю. Особливості формування етико-деонтологічних аспектів при вивченні дитячої хірургічної стоматології.....	98
Федун І.Р., Фурдичко А.І., Ільчишин М.П., Личковська О.Л., Пасічник М.А. Результати лікування патологій пародонту у наркозалежних хворих.....	100
Янішен І.В., Кричка Н.В., Перешивайлова І.О., Погоріла А.В., Куліш С.А. Формування професійної компетентності у майбутніх лікарів-стоматологів.....	101
Янішен І.В., Куліш С.А., Масловський О.С., Кричка Н.В. Нова безакрилова пластмаса для базисів знімних протезів	103
Янішен І.В., Перешивайлова І.О., Дюдіна І.Л., Томілін В.Г., Погоріла А.В. Підвищення якості навчання в медичних вузах.....	105
Янішен І.В., Сідорова О.В., Бережна О.О. Оцінка якості ортопедичного лікування незнімними конструкціями зубних протезів.....	107
Янішен І.В., Ярина І.М., Федотова О.Л., Погоріла А.В., Салія Л.Г. Залежність глибини проникнення відбиткового силіконового матеріалу в зубоясенну борозну від методу отримання анатомічного відбитка	109
Янужис Г., Печкус Р. Рациональное использование средств индивидуальной защиты в работе стоматолога во время пандемии covid-19	111
Altunina S.V. Methodological aspects of teaching of orthodontics.....	113
Lisova I., Rosiiskii P., Taravnesh Sh., Lysenko V., Bondarenko M. Analysis of complications when conducting dental implantation.....	115
Lisova I., Tkach T. Complications prevention for patients with soft tissue injuries of maxillofacial area.....	116
Lisova I., Tkach T., Hasanova G., Romanenko O., Bodnaruk Y., Leonetch N., Vorontsov M., Vasilchenko L. Introduction of interactive technologies in postgraduate education trainings for dentists.....	118
Lisova I., Hasanova G., Tkach T. Clinical and morphological features of saliva glands tumors for children	119
Maksymenko A.I. Caries risk assessment of permanent teeth in children.....	121
Sergeieva A.V., Timokhina T.O., Sergeieva I.E., Khrol N.S. Indices of the local immune response in chronic periodontitis in the supracontact areas.....	122
Sheshukova O.V., Kuz I.O., Bauman S.S. Analysis of interleukin-18, -1 β , -10 levels in the oral fluid and the expression level of ikba in children with chronic catarrhal gingivitis and somatic diseases	124
Telishevskaya U., Telishevskaya O. Evaluation of ultrasonography in the diagnosis and treatment monitoring of temporomandibular disorders. Case report	126
Voropaieva L.V., Kriuchko A.I., MD, Zhdanova N.O. Experience of distance learning in english-speaking students.....	128
ЗМІСТ.....	130

ми, які постали перед вузом, пов'язані з використанням сучасних інформаційних технологій вимагають вирішення цілого комплексу завдань. Використання сучасних інформаційних технологій у практиці університетської освіти у свою чергу сприятиме підвищенню якості підготовки фахівців та підвищенню інформаційної культури викладачів вищої школи.

Література: 1. Брига Т. Р. Інтерактивне навчання як форма організації пізнавальної діяльності / Т. Р. Брига // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / Редкол. : І. А. Зязюн (голова) та ін. — К. ; Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2010. — Випуск 26. — С. 237—242. 2. Доценко В. І. Інформаційно-комп'ютерні технології як засіб підвищення ефективності навчально-пізнавальної діяльності студентів / В. І. Доценко, Ю. П. Ткаченко // Інноваційні освітні технології у підготовці медичних кадрів. — Полтава, 2010. — С. 59—61. 3. Головченко С.Г. Совершенствование образовательных технологий профессиональной подготовки врачей стоматологов / С.Г. Головченко, Л.Н. Денисенко, Ю.М. Федотова // Фундаментальные исследования. 2014. № 10, ч. 6. С. 1085—1088. 4. Дудік О.П. Використання інтерактивних методів навчання на практичних заняттях у студентів стоматологічного факультету / О.П.Дудік, Н.В. Драчук // Тези доповідей навчально-методичної конференції «Шляхи удосконалення навчального процесу і необхідність впровадження нових підходів у роботі кафедр медичного університету в сучасних умовах» (м.Вінниця, 26 лютого 2014 р.). — Вінниця, 2014. — С.69-70. 5. Дусик А.В. Сучасні підходи в медичній освіті / А.В. Дусик, Г.В. Троян //Тези доповідей навчально-методичної конференції «Шляхи удосконалення навчального процесу і необхідність впровадження нових підходів у роботі кафедр медичного університету в сучасних умовах» (м.Вінниця, 26 лютого 2014 р.). — Вінниця, 2014. 6. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (Редакція станом на 1.07.2014) // zakon.Rada.gov.ua 7. Ковальчук Л.Я. Прогнозування запитів майбутнього – важлива складова у плануванні навчального процесу / Л.Я.Ковальчук // Матеріали 10 ювіл. Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. уч., 18-19 квіт. 2013 р. – Тернопіль, 2013.- Ч. 1. – С. 24-25. 8. Корольов Б.І. Особливості діяльності викладача в умовах модернізації вищої освіти України. Психолого-педагогічні засади проектування інноваційних технологій викладання у вищій школі: Монографія / За заг. ред. В.П. Андрущенка, В.І. Лугового. К.: « Педагогічна думка», 2011. С. 88-105. 9. Кульбашина Я.А. Формування професійно значущих якостей у майбутніх стоматологів – невідкладна складова розвитку професійної компетентності. Вища освіта України. 2013. № 2 (додат. 1). С. 111– 119. 10. Лазоришинець В.В. Подальші шляхи розвитку вищої медичної освіти України / В.В. / Лазоришинець, .В. Банчук, О.П. Волосовець та ін. // Медична освіта. 2010. № 2. С. 8-17. 11. Осійчук М.С. Вплив євроінтеграційних процесів на розвиток вищої медичної освіти. Медична освіта. 2013. № 2. С. 9-13. 12. Субіна О.О. Професійна майстерність та особисті якості викладача у сучасній системі освіти України. Вища освіта України. 2012. № 3 (додат.1). С. 378-386. 13. Сучасні технології навчання [Електронний ресурс] : Буковинський державний медичний університет. – Чернівці, 2012. — Режим доступу : <http://www.bsmu.edu.ua/uk/edu/208-modern technologies of teaching>. 14.Сучасні завдання вищої медичної освіти та кадрового забезпечення реформування галузі / Т. М. Старча, О. П. Волосовець, І. В. Ключенко [та ін.] // Матеріали Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю «Реалізація закону України «Про вищу освіту» у вищій медичній та фармацевтичній освіті України», 22–22 травня 2015 р., м. Тернопіль. — С. 5–7.

УДК 616.314-77

Янішен І.В., Куліш С.А., Масловський О.С., Кричка Н.В.

НОВА БЕЗАКРИЛОВА ПЛАСТМАСА ДЛЯ БАЗИСІВ ЗНІМНИХ ПРОТЕЗІВ

Харківський національний медичний університет, Харків, Україна

Головним недоліком акрилових пластмас, особливо холодної полімеризації, є значна кількість залишкового мономеру в полімеризаті, який не вступив у реакцію полімеризації. Він може викликати токсичну реакцію слизової оболонки ротової порожнини - токсичний стоматит. За своєю хімічною будовою залишковий мономер - метиловий ефір метакрилової кислоти. У високих концентраціях мономер є протоплазматичною отрутою. Його дія на слизову оболонку ротової порожнини вкрай негативна, негативна його дія і на весь організм. Причиною виникнення токсичних стоматитів може бути і вільний мономер, що вивільняється під час старіння пластмаси, тобто під час процесів деполімеризації [1].

Протезний токсичний стоматит залишається досить поширеним ускладненням в ортопедичній стоматології, складаючи за даними різних авторів від

15% до 75% всіх випадків ускладнень при протезуванні знімними протезами. Тому, питання про розробку вітчизняної самотвердіючої безакрилової базисної пластмаси є актуальним і відповідає завданням практичної охорони здоров'я по забезпеченню підвищення якості виготовлення знімних протезів [2, 3].

У клініці ортопедичної стоматології для облицювання металевих частин незнімних зубних протезів широкого використання набули композиційні матеріали. Але в доступній літературі немає згадок про використання композиційних матеріалів для виготовлення базисів знімних протезів. Композиційні матеріали використовують лише для виготовлення гарнітурів штучних зубів для знімних протезів.

Здебільшого композиційні матеріали використовують в терапевтичній стоматології для відновлення твердих тканин зуба. Композиційні матеріали для відновлення зубів - найбільш молодий клас матеріалів в стоматології, який постійно розвивається. Найчастіше як основний компонент полімерного єднального в композитах, навіть найсучасніших, як і раніше є олігомер БІС-ГМА. Тобто матеріали на його основі не мають в своєму складі мономеру, який може викликати токсичну реакцію. Тому, нами, спільно з АТ «Стома», була запропонована рецептура вітчизняної самотвердіючої безакрилової базисної пластмаси для знімних протезів на основі олігомеру БІС-ГМА. Розроблений композитний матеріал виготовлено на основі суміші олігомерних з'єднуючих і скляного наповнювача. Підбір наповнювача з оптимальною дисперсністю дозволив отримати матеріал з високими фізико-механічними властивостями.

Мета дослідження - визначення фізико-механічних і токсикологічних властивостей самотвердіючої безакрилової пластмаси для базисів знімних протезів.

Матеріали і методи дослідження - для дослідження були виготовлені лабораторні зразки матеріалу. Умови проведення дослідження - згідно до вимог ГОСТу 15150-69. Були проведені наступні дослідження: визначення зовнішнього вигляду паст; визначення консистенції паст; визначення робочого часу; визначення часу твердіння; визначення зовнішнього вигляду та кольору полімеризату; визначення міцності на вигин полімеризату (згідно з ISO 4049); визначення водопоглинання та розчинності полімеризату (згідно з ISO 4049); визначення точності відтворення деталей (згідно з ISO 4823); визначення кінчної точки плинності за Хепплером; визначення руйнуючої напруги при стисканні.

Місце проведення випробувань: центральна заводська лабораторія АТ «Стома», м. Харків, свідоцтво про атестацію № 01/0031/2018 від 30.03.2018 р.

Токсикологічні дослідження проводились на кафедрі фізіології та анатомії людини НФаУ. Дослідження проведені на щурах масою тіла 170-210 г; вік тварин на момент початку експерименту склав 3-3,5 місяці. Щури отримані з віварію ЦНДЛ НФаУ. Тварини мали вільний доступ до води. Для пиття використовували відстояну водопровідну воду з поїлок. Щурів годували гранульованим повнораціонним комбікормом.

Оцінку токсичної дії тест-зразка в експерименті при повторних введеннях проводили на підставі змін показників, які характеризують стан периферичної крові, функціональний стан печінки та нирок і масовий коефіцієнт внутрішніх органів. Стан загальнотрофічних процесів в організмі тварин оцінювали за динамікою маси тіла.

Результати дослідження. Результати визначення фізико-механічних властивостей запропонованого матеріалу наведені в таблиці. Як показали проведе-

ні токсикологічні дослідження внутрішньошлункове введення досліджуваної безакрилової пластмаси не викликало у піддослідних тварин видимих ознак інтоксикації та летальних ефектів. Також не було відзначено значущих порушень загального стану і поведінки тварин.

Висновки. 1. За результатами дослідження встановлено, що запропонована нами самотвердіюча безакрилова а пластмаса для базисів знімних протезів повністю відповідає вимогам нормативних документів до таких матеріалів. 2. В результаті проведеного токсикологічного дослідження встановлено, що запропонована нами самотвердіюча безакрилова пластмаса для базисів знімних протезів не чинить токсичного впливу на органи та системи дослідних тварин та не викликає пригнічення загальнометаболічних процесів.

Назва показника	Вимоги НД	Розроблений матеріал
Зовнішній вигляд основної і каталізаторної паст.	Паста мають бути однорідними високов'язкими та не містити сторонніх домішок (ТУ У 64.11406343.001)	Паста однорідні, високов'язкі без сторонніх домішок
Консистенція паст, мм: каталізаторної основної	23-27 (ТУ У 64.11406343.001)	23,17±0,15 22,83±0,11
Робочий час, с	не менше 90 (ISO 4049)	309±8,55
Час твердіння, хв	2-5 (ISO 4049)	4,33±0,1
Зовнішній вигляд та колір полімеризату	На поверхні полімеризату не повинно бути сторонніх домішок. Колір має бути рожевого відтінку (ТУ У 64.11406343.001)	Поверхня полімеризату без сторонніх домішок. Колір полімеризату рожевого відтінку
Міцність на вигин, МПа	не менше 50,0 (ISO 4049)	70,81±0,78
Водопоглинання, мкг/мм³	не більше 50,0 (ISO 4049)	7,48±0,41
Розчинність, мкг/мм³	не більше 5,0 (ISO 4049)	0,82±0,15
Точність відтворення деталей	Задовільна, якщо відрізок поздовжньої лінії безперервний між лініями «d-d» (ISO 4823)	Відрізок поздовжньої лінії лініями «d-d» безперервний
Конічна точка плинності за Хепплером, МПа	не менше 700,0 (ТУ У 64.11406343.001)	768,31±15,86
Руйнуюча напруга при стисканні, МПа	не менше 150,0 (ТУ У 64.11406343.001)	159,94±0,83

Література: 1. Рожко М.М. Ортопедична стоматологія. / Рожко М.М., Неспрядько В.П. - К: Книга плюс, 2003. - 552 с. 2. Рожко М.М. Зубопротезна техніка / Рожко М.М., Неспрядько В.П. - К.: Книга плюс, 2006. - 543 с. 3. Основні технології виготовлення зубних протезів / [Д. М. Король, Л. С. Коробейніков, М. Д. Король та ін.]; Полтава: ФОП-Мирон І. А. - 2013. -109 с.

Янішен І.В., Перешивайлова І.О., Дюдін І.Л., Томілін В.Г., Погоріла А.В. ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ В МЕДИЧНИХ ВУЗАХ

Харківський національний медичний університет

Освіта є одним з головних чинників зростання якості людського капіталу, генератором нових ідей, запорукою динамічного розвитку економіки і суспільства в цілому. Щоб українська медична освіта по-справжньому ефективно виконувала ці важливі завдання, необхідне її оновлення з урахуванням актуаль-